Dostačujícím podkladem v tom i onom směru je tu skutkové zjištění, že se obžalovaný při rozptylování hloučků po výzvě četníka Š-y, by místo opustil, nevzdálil, naopak obcházel jednotlivé hloučky a vyzýval je, by šly do písníku, kdež se pak skutečně shromáždil větší počet lidí (asi 250), bylo řečněno a byl konán i nedovolený tábor lidu, jenž zavdal popud k novým zákrokům četnictva a k demonstracím; že se stěžovatel, nemaje úřední povolení, stal takto svolavatelem shromáždění pod širým nebem, jež bylo též konáno. Tato zjištění obsahují zákonné znaky oněch trestných činů, při čemž s hlediska subjektivní stránky přečinu § 283 tr. zák. nalézací soud větou, že strážmistr Š. několikráte silným hlasem vyzval shluklé hloučky k rozchodu, nepochybně projevil též skutkové zjištění, že obžalovaný tento rozkaz také zaslechl, neboť zjišťuje, že účastníci hloučků, mezi nimiž byl i stěžovatel, výzvě té vyhovovali jen potud, že, poodešedše, počali se shlukovati zase na jiném místě; podle svědectví Ludvíka Š-y, které soud vzal za základ svého zjištění, jednal tento svědek opětovně s obžalovaným a přímo mu nařídil, by odešel. S hlediska objektivní stránky přečinu shluknutí nedostačuje k vyvinění, jak se stížnost domnívá, že obžalovaný na výzvu k rozchodu odešel kousek dále a zůstal pak na náměstí, jež bylo přece místem srocování se, a nemůže se stěžovatel odvolávati na nějaké právo procházeti se po náměstí, jakmile se mu stala zjevnou vůle stráže, překaziti, by v místech těch docházelo ke shluknutím ohrožujícím veřejný klid a pořádek. Pokud se pak týče skutkové podstaty přestupku podle §§ 3 a 19 shromažď. zák., nevyžaduje tato, by pořadatel (svolavatel) nepovoleného shromáždění pod širým nebem byl osobně při něm přítomen. Nebylo tudíž třeba zjištění, že se obžalovaný pak osobně súčastnil i onoho dalšího shromáždění a shluknutí v písníku. Rovněž jest bez významu, zda všechny osoby, které vybízel k účasti na projevu v písníku, skutečně se tam dostavily.

Čís. 4483.

Předpisy nařízení z 2. července 1877, čís. 68 ř. zák. (§ 109) nevztahují se na černý prach.

Obyčejný dělník (v kamenném lomu) není s hlediska § 335 tr. zák. po případě povinen přezkoumávati, nepříčí-li se způsob práce, jak byl o něm zodpovědným správcem poučen, předpisům v říšském zákoníku uveřejněným (nař. čís. 68/1877, 116/1908).

Převzal-li kdo místo zodpovědného dozorce, nevyviňuje ho s hlediska § 335 tr. zák. ani nemožnost plniti povinnosti s tím spojené proto, že musel pracovati i jako dělník, ani nezákonný postup jiných podnikatelů, ani liknavost vrchnosti.

(Rozh. ze dne 5. října 1932, Zm II 79/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení I. vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného Adolfa R-e, zrušil napadený rozsudek, pokud jím byl tento obžalovaný uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák. a vrátil věc soudu první stolice, by o ní

v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl. II. Zamítl však zmateční stížnost státního zastupitelství, pokud napadla rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný Rudolf R. zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

Důvody:

I. Nalézací soud uznal obžalovaného Adolfa R-e vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., poněvadž se prý obžalovaný dopustil opomenutí, o němž podle předpisů zvláště vyhlášených a podle svého zaměstnání mohl seznati, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečenství života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, z čehož povstala smrt Alfréda G-a a těžké poranění na těle Rudolfa R-e. Porušení předpisů zvláště vyhlášených spatřuje rozsudek v tom, že obžalovaný Adolf R. jako zodpovědný správce kamenného lomu nedbal předpisů § 109 nařízení ze dne 2. července 1877, čís. 68 ř. zák., podle něhož se mají trhací patrony do vyvrtaných děr přirážeti jen dřevěnými nabijáky a bez velkého namáhání, a předpisu § 23 nařízení ze dne 29. května 1908, čís. 116 ř. zák., který stanoví, že k trhání nesmí býti užíváno volných trhadel, nýbrž trhadel patronových. Jest otázkou, zda se rozsudek právem dovolává těchto předpisů a zda se ony dva zvláštní předpisy vztahují na trhání černým prachem, jehož bylo v souzeném případě k trhání použito. K § 109 nař. čís. 68/1877 budiž připomenuto toto: Podle § 1 vztahuje se toto nařízení jen na trhadla, která nejsou státním monopolem. Paragraf 3 zmiňuje se v témže smyslu, že totiž zvláštní komise zkouškou vyšetří, zda se má naložiti s preparáty podle bezpečnostních předpisů vydaných ohledně černého prachu anebo podle tohoto nařízení. Stejně i § 7 rozeznává mezi bezpečnostními opatřeními podle tohoto nařízení, to jest čís. 68/1877, a těmi, která jsou vydána ohledně černého prachu. Z těchto předpisů vysvítá nade vší pochybnost, že se předpisy nařízení ze dne 2. července 1877, čís. 68 ř. zák. nemohou vztahovati na černý prach. Pokud se uvádí ve článku III. nařízení ze dne 9. října 1883, čís. 156 ř. zák., jímž byly změněny některé předpisy — nikoli ovšem § 109 — nařízení z 2. července 1877, čís. 68 ř. zák., že ustanovení v tomto nařízení obsažená mají platnost i o trhadlech, na která se podle § 7 odst. 2 vztahují bezpečnostní předpisy o černém prachu, jest na snadě, že tím mohou býti míněna jen trhadla, s nimiž jest nakládati podle pravidel o černém prachu, která však nespadají pod státní monopol (viz i rozhodnutí víd. čís. 3251). Předpisu § 109 nařízení čís. 68/1877 se tudíž rozsudek dovolává neprávem; jest podotknouti, že ani znalec ing. R. Š. se o tomto § nezmiňuje.

Zbývá tedy jen § 23 nařízení ze dne 29. května 1908, čís. 116 ř. zák., který stanoví, že k trhání nesmí se užívati volných trhadel, nýbrž trhadel patronových (s výjimkou komorových nábojů). Předpisu tohoto paragrafu se dovolává znalec ing. R. Š. Leč v rozsudku není zjištěno, že již porušení tohoto předpisu o sobě bylo v souzeném případě v příčinné souvislosti s úrazem, nýbrž rozsudek usuzuje na tuto souvislost jen z porušení obou předpisů: § 109 nařízení čís. 68/1877 a § 23 nařízení čís. 116/1908. Padá-li však jedna důležitá složka, na níž nalézací soud

zbudoval výrok odsuzující obžalovaného Adolfa R-e pro zanedbání předpisů zvláště vydaných, jest tento výrok neudržitelný a jest zkoumati, neobsahuje-li rozsudek ještě jiná zjištění, která by snad byla postačitelná pro odsuzující výrok, totiž hlavně pokud jde o neznalost provozního řádu nebo jinak o opomenutí, o němž obžalovaný podle svého zaměstnání nebo vůbec podle snadno poznatelných následků mohl postříci, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečenství života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí. V tomto směru se rozsudek zmiňuje o provozním řádě, jenž má v § 7 ustanovení, že nasazovati rozbušné patrony ve vývrtech lze jen dřevěným nabíjákem a bez vynaložení zvláštní síly, a že připravené zapalovací patrony mají býti jen lehce přiloženy k rozbušným nábojům. Právem vytýká zmateční stížnost, že soudem mělo býti uvažováno, zda se tento předpis vůbec vztahuje na trhání černým prachem, či snad spíše, jak vyplývá z jeho obsahu, pokud se v něm mluví o trhadlech obsahujících nitroglycerin a o zmrzlých patronách, na trhadla zcela jiného druhu. Při tom nelze pominouti důležitou okolnost vysvítající ze spisů okresního úřadu, že pro trhání černým prachem byly vydány zvláštní směrnice výnosem z 5. července 1900, při čemž bylo zdůrazněno, že pro případné trhání dynamitem platí zvláštní předpisy provozního řádu. Který provozní řád v kameném lomu v době neštěstí měl platnost, zda ten, jenž jest založen ve spisech, či snad jiný, rozsudek bezpečně vůbec nezjišťuje; ve spisech okresního úřadu jsou založeny dva různé provozní řády: jeden z 28. září 1891, vztahující se zřejmě jen na dynamit, a druhý z 23. ledna 1896, obsahující i předpisy o černém prachu (§ 15); podle údajů obžalovaných Adolfa a Rudolfa R-e se zdá, že v závodě visel jiný provozní řád než založený ve spisech. Zajímavé je posléze, že se znalecký posudek zřejmě opírá o předpisy provozního řádu, který se vůbec nevztahuje na podnik, v němž pracoval obžalovaný, nýbrž na podnik firmy zcela jiné. S ohledem na tyto závažné nedostatky a vady, neobstojí odsuzující výrok napadeného rozsudku ani, pokud se opírá o předpis § 7 provozního řádu, založeného ve spisech. Ve výroku rozsudkovém jest sice též uvedeno, že se obžalovaný Adolf R. dopustil opomenutí, o němž podle svého zaměstnání, tedy nehledíc ke zvláštním předpisům vládních nařízení nebo provozního řádu vrchností schváleného, mohl seznati, že může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečenství života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, leč v důvodech rozsudkových nejsou pro tento výrok příslušná zjištění. Musel proto býti rozsudek, pokud jde o obžalovaného Adolfa R-ho, pro tyto nedostatky jako zmatečný zrušen a věc vrácena soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí. K výtkám zmateční stížnosti tohoto obžalovaného, že se způsobem, jak bylo prováděno nabíjení vývrtu volným černým prachem, při němž k neštěstí došlo, dálo trhání již po dlouhá léta, a to nejen v kamenném lomu patřícím zaměstnavateli obžalovaného, nýbrž i v jiných kamenných lomech v tomto obvodu, aniž živnostenské úřady, dohlížející na zachování předpisů platných pro toto odvětví, vytkly tento způsob trhání, a že obžalovaný Adolf R. musil pracovati i jako dělník v úkolu vedle toho, že byl zodpovědným správcem lomu, jest připomenouti, že případný nezákonný postup jiných podnikatelů neomlouvá obžalovaného právě tak, jako by ho nemohla vyviňovati případná liknavost vrchnosti,

a že posléze obžalovaný, převzav místo zodpovědného dozorce, musil svědomitě i plniti povinnosti s touto funkcí spojené, a, pokud mu to bylo znemožňováno tím, že musel pracovati také jako kameník s jinými dělníky, neměl toto místo přijati nebo se ho měl vzdáti.

II.) Obžalovaný Rudolf R. jest podle obsahu spisů obyčejným dělníkem v kamenném lomu, jenž byl povolaným činitelem, t. j. zodpovědným správcem lomu, svým otcem Adolfem R-em, v mladistvém věku asi 18 let vycvičen a poučen, jak se má trhání prováděti, a po více let bez nehody a bezvadně a prostředky mu k tomu danými trhání prováděl. Nelze žádati za těchto zjištěných okolností od něho jakožto obyčejného dělníka, by při provádění práce mu uložené vynakládal nadprůměrnou snaživost a opatrnost záležející v tom, že by měl povinnost, by přezkoumával, zda se snad způsob práce, o němž byl poučen svým představeným, nepříčí v říšském zákonníku uveřejněným předpisům nařízení ze dne 2. července 1877, čís. 68 a ze dne 29. května 1908, čís. 116, jichž se dovolává zmateční stížnost veřejného obžalobce, a tak kontroloval, zda byl správně poučen. Požadavek takové nadprůměrné opatrnosti nebyl by v souladu s předpisem § 335 tr. zák. Provozní řád mohl ovšem býti obžalovanému Rudolfu R-emu podnětem, by se přesvědčil o zákonnosti způsobu trhání, jak je prováděl a jak se mu naučil od otce. Leč v tomto směru není rozsudek stížností napaden. Bylo proto zmateční stížnost státního zastupitelství, opřenou o zmatek čís. 9a) § 281 tr. ř. zamítnouti jako neopodstatněnou.

Čís. 4484.

Ustanovenie § 387 odst. I. tr. p. vzťahuje sa len na rozsudok dotyčne onoho obžalovaného, ktorý sa odvolal, alebo dotyčne ktorého sa odvolal žalobca, a nedáva odvolaciemu súdu možnosť napraviť všetky vady rozsudku prvej stolice, ktoré zakladajú v neprospech ktoréhokoľvek obžalovaného niektorý dôvod zmätočnosti, ktorého treba dbať podľa §§ 384 odst. V., 385 odst. II. tr p. z úradnej povinnosti, jestli okolnosť, tvoriaci dôvod zmätočnosti, nevyskytuje sa u žiadneho z obžalovaných, ktorí sa odvolali, alebo dotyčne ktorých sa odvolal žalobca.

(Rozh. z 5. októbra 1932, Zm III 365/32.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti J. K. a spol., obžalovaným pre zločin krádeže a j., na základe verejného pojednávania o opravnom prostriedku generálneho prokurátora podľa § 441 tr. p. takto sa usniesol: Opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti, podanému generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. p., sa vyhovuje a vyslovuje sa, že pravoplatným rozsudkom vrchného súdu v Bratislave zo dňa 16. júna 1932, č. j. To I 149/32 — 90 — pokiaľ ním bol dotyčne obžalovaného O. D. z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 čís. 1 b) tr. p. zrušený rozsudok súdu prvej stolice čo do kvalifkácie trestného činu tohoto obžalovaného podľa § 338 tr. zák. a v dôsledku toho aj čo do trestu — bol porušený zákon v ustanovení § 387-I. a IV. odst. tr. p. Rozhodnutie toto nemá pre strany účinku.